

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Formålet med lovforslaget er dobbelt. Dels tilsigtes en regulering af det provenue, der opnås ved retsafgiftsloven, således at det holder trit med prisudviklingen. Dels er forslaget et led i regeringens ønske om afbureaukratisering og forenkling af sagsbehandlingen i den offentlige sektor.

Afgiftssatserne i retsafgiftsloven, lovbekendtgørelse nr. 534 af 18. august 1986, er, bortset fra forhøjelsen af tinglysningsafgiften ved lov nr. 342 af 1. juli 1988, ikke ændret siden 1984. Enkelte af afgiftssatserne er ikke hævet siden 1981.

1. Ved lovforslaget foreslås afgifterne forhøjet, men ikke med en ensartet procentsats. I stedet foreslås det, at forhøjelserne sker på en sådan måde, at der skabes en tilskyndelse til, at sager forliges på så tidligt et tidspunkt som muligt, og at færre sager anlægges.

Forslaget indebærer en forhøjelse af grundafgiften i borgerlige sager fra 300 kr. til 800 kr. Dette tilsigter at undgå, at småsager bliver indbragt for domstolene. Forslaget skal ses i lyset af, at reglerne om fri proces er blevet væsentligt forbedret ved lov nr. 420 af 13. juli 1988, og vil derfor efter regeringens opfattelse ikke føre til, at sager, hvor der er udsigt til, at sagsøgeren får medhold, ikke kan anlægges af økonomiske grunde. Forslaget vil derimod snarere medføre, at en modpart, som vil blive pålagt sagens omkostninger, hvis han taber sagen, vil blive tilskyndet til at acceptere en mindelig løsning, uden at sagsanlæg er nødvendigt.

2. Forslaget indebærer endvidere, at der for så vidt angår borgerlige sager indføres en ny afgift, der falder ved anmodning om berømmelse til domsforhandling. Formålet med den ny afgift er at motivere parterne til på så tidligt et tidspunkt som muligt efter, at sagen er anlagt, at tage stilling til, om der er mulighed for at forlige sagen. Herved opnås, at et færre antal sager, end tilfældet er i dag, forliges så kort tid før domsforhandlingen, at retten ikke har mulighed for at beramme andre sager til den pågældende dag.

3. Forslaget indeholder tillige bestemmelse om ophevelse af afgiftsfritagelsen for statsinstitutioner

m.v. Dette er i overensstemmelse med den generelle politik, hvorefter også offentlige myndigheder skal betale for deres forbrug af offentlige ydelser. Herved skabes der en omkostningsbevidsthed, idet det gøres synligt, hvad det koster at bruge offentlige ydelser. Endvidere indeholder forslaget en bestemmelse, der giver justitsministeren adgang til at fastsætte et gebyr for telefoniske forespørgsler om indholdet i tingbøgerne.

4. Indtægterne ved retsafgifterne forventes i 1989 på grundlag af de gældende afgiftssatser at blive ca. 400 mill. kr. Provenuet har i finansårene 1985-1988 været stort set uændret, ca. 350 mill. kr.

Det skønnes, at gennemførelse af lovforslaget vil medføre forøgede indtægter på ca. 90 mill. kr. årligt under forudsætning af uændret sagsmængde. Gebyret for telefoniske forespørgsler forventes herudover at give en indtægt på ca. 40 mill. kr. Skønnet over det samlede provenu er forbundet med en betydelig usikkerhed, og da formålet med afgiftsreguleringen som nævnt er at nedbringe det samlede antal sager, er der grund til at antage, at provenueforøgelsen vil blive mindre.

Forslaget skønnes ikke at indebære administrative konsekvenser af betydning for det offentlige. Det er herved forudsat, at opkrævning m.v. af gebyr for telefoniske tingbogsoplysninger kan ske via telefonselskaberne, jf. nr. 23. Forslaget vil kunne betyde, at der kan spares nogle stillinger ved domstolene.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser Til § 1

Til nr. 1

Grundafgiften i borgerlige sager, der senest er forhøjet i 1984, foreslås forhøjet til 800 kr. Den foreslåede forhøjelse er ikke blot en prisregulering, men har tillige til formål at tilskynde til, at små sager ikke anlægges. Der henvises til pkt. 1 i de almindelige bemærkninger. Den ekstraordinære forhøjelse kompenseres delvis ved, at grænsen for den sagsværdi, der dækkes af grundafgiften, samtidig foreslås forhøjet til det dobbelte.